

злочину.

В цілому нами була розроблена структура та визначені зміст бази даних, яка повинна буде сформована при впровадженні на залізницях інформаційно-комп'ютерної мережі ваговимірювальних пунктів для контролю вантажів, що транспортуються на залізницях. Реалізація проекту дозволить здійснити концепцію інформаційного забезпечення оперативно-розшукової діяльності підрозділів Національної поліції України стосовно боротьби з викраданням високоліквідних вантажів на залізницях.

Ефективність використання запропонованих технічних засобів підрозділами Національної поліції не викликає сумніву, однак, виникає необхідність їх усебічної нормативно-правової регламентації. Зокрема, розв'язання питання про правову підставу застосування технічних засобів вагового контролю (ВКП) і використовуваних тактичних прийомів.

Особливу актуальність ці питання здобувають у процесі проведення оперативно-розшукових заходів. Тобто тих форм діяльності, змістом яких є виявлення і фіксація ознак злочинів і фактичних даних, що мають доказове значення при встановленні осіб, які здійснили злочин, та їх розшуку.

1. Вишня В.Б., Вишня О.В. Електронні ваговимірювальні системи для контролю вантажів на залізницях / Сборник научных трудов Национальной горной академии Украины. – Днепропетровск, 2001. – С.236-240.

Хмеленко В.В.
здобувач кафедри
оперативно-розшукової діяльності
та спеціальної техніки
факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ

На сучасному етапі державотворення особливої уваги заслуговує якісно новий підхід до діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів, яка повинна ґрунтуватися на конституційних принципах захисту прав і свобод людини, верховенства права і законності. Це, насамперед, означає, що працівники оперативних підрозділів правоохоронних органів у своїй діяльності повинні не просто орієнтуватися на загальноправові принципи або декларувати їх, а приймати відповідні рішення безпосередньо на їх основі. У зв'язку з цим актуальності набуває дослідження принципів оперативно-

розшукового запобігання злочинам.

Метою будь-якого наукового дослідження є визначення його конкретного предмета і всебічне, достовірне вивчення його структури, характеристик, зв'язків на основі наукових принципів і методів пізнання, впровадження або напрацювання пропозицій щодо впровадження у практику отриманих результатів.

Метою наукового дослідження принципів оперативно-розшукового запобігання злочинам є комплексне наукове визначення системи принципів оперативно-розшукового запобігання злочинам і формуванні на цій основі науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення чинного оперативно-розшукового законодавства України, а також надання практичних рекомендацій щодо запобіжної діяльності правоохоронних органів.

Досягнення поставленої мети дослідження можливо шляхом вирішення таких завдань, як:

- визначити сутність оперативно-розшукового запобігання злочинам;
- визначити поняття та сутність принципу оперативно-розшукового запобігання злочинам;
- обґрунтувати дію принципів оперативно-розшукового запобігання як системи правових вимог у взаємозв'язку і взаємозалежності з принципами оперативно-розшукової діяльності;
- надати класифікацію принципів оперативно-розшукового запобігання злочинам;
- розкрити правовий механізм дії загальноправових принципів під час здійснення оперативно-розшукового запобігання злочинам;
- визначити та охарактеризувати зміст спеціальних принципів оперативно-розшукового запобігання, їх взаємообумовленість з загальноправовими принципами;
- сформулювати та обґрунтувати пропозиції щодо вдосконалення чинного оперативно-розшукового законодавства України, а також запобіжної діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів.

Проведення наукового дослідження вимагає застосування усього арсеналу інструментів, які розроблені методологією юридичної науки, та дає змогу досліднику отримати достатній рівень знань про досліджувану проблематику, запропонувати власні висновки та пропозиції і досягти поставленої мети дослідження. Як зазначив Д.А. Керімовим, методологія дослідження – це загальнонауковий феномен, інтегральне явище, що поєднує теоретико-світоглядні концепції, принципи, засоби та методи пізнання (світогляд, філософські методи пізнання і вчення про них, загальні та конкретні наукові методи), які вироблені усіма суспільними науками, у тому числі й комплексом юридичних наук, та застосовуються у процесі пізнання специфіки правової дійсності, її практичного перетворення [1, с. 46-47].

Питання визначення методів, за допомогою яких має здійснюватися дослідження принципів оперативно-розшукового запобігання злочинам, є

надзвичайно актуальним завданням.

На наш погляд, для досягнення об'єктивності результатів дослідження необхідно застосовувати як загальнонаукові, так і спеціально-наукові методи пізнання. Загальний діалектичний метод наукового пізнання дозволить визначити динаміку суспільних взаємовідносин, що виникають в процесі оперативно-розшукового запобігання злочинам між оперативними підрозділами правоохоронних органів, громадянами та особами, залученими до роботи на конфіденційній основі, а також встановити роль оперативних підрозділів при реалізації завдань протидії злочинності. Використання історичного методу надасть можливість дослідити історичні передумови дотримання принципів оперативно-розшукового запобігання злочинам. Порівняльно-правовий метод дасть змогу дослідити рівень правового регулювання здійснення оперативно-розшукового запобігання та провести порівняння між принципами оперативно-розшукової діяльності та принципами оперативно-розшукового запобігання. Логіко-семантичний метод може бути застосований для розробки понятійного апарату щодо принципів оперативно-розшукового запобігання злочинам. Системно-структурний метод надасть можливість проаналізувати систему загальноправових і спеціальних принципів запобігання, їх співвідношення та механізму їх реалізації під час протидії злочинності. Соціологічний метод використовується при анкетуванні працівників оперативних підрозділів правоохоронних органів, а статистичний – при узагальненні показників діяльності оперативних підрозділів правоохоронних органів щодо запобігання злочинам.

1. Керимов Д. А. Методология права (предмет, функции, проблемы философии права) : монограф. / Д. А. Керимов. – 2-е изд. – М : Аванта+, 2001. – 560 с.

Христов О.Л.

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ГРОМАДСЬКІСТЬ ЯК СКЛАДОВА СИЛ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сьогодні, визначені у законодавчих актах положення надають громадянам України право створювати громадські об'єднання для участі в охороні громадського порядку, захисті життя та здоров'я громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, рятуванні людей і майна під час стихійного лиха та інших надзвичайних подій [1].

Розроблення нової Національної стратегії сприяння розвитку грома-